

Упутство за попуњавање представке

I. Шта би требало да знате пре попуњавања представке

Које притужбе Суд може да разматра?

Европски суд за људска права је међународни суд који може да разматра само притужбе појединаца, организација и предузећа који тврде да су им повређена права загарантована Европском конвенцијом за људска права. Конвенција је међународни уговор којим су се бројне европске државе обавезале да ће зајемчити одређена основна права. Зајемчена права су наведена у самој Конвенцији, а такође и у Протоколима број 1, 4, 6, 7, 12 и 13, које су само неке од држава прихватиле. С тим у вези би требало да прочитате све приложене текстове.

Суд не може да разматра све врсте притужби. Његова овлашћења су дефинисана условима прихватљивости који су изнети у Конвенцији и који ограничавају ко може да се обрати Суду, када и поводом чега. Више од 90% представки које Суд размотри буде проглашено неприхватљивим. Стога би требало да проверите да ли су ваше притужбе у складу с условима прихватљивости који су описани у наставку.

Суд може да разматра ваш случај само:

- ако се притужбе односе на **повреду једног или више права** која су установљена Конвенцијом и протоколима;
- ако су притужбе усмерене **против државе која је ратификовала** Конвенцију или релевантни протокол (*нису све државе ратификовале сваки протокол, стога проверите листу ратификација на интернет страници Суда www.echr.coe.int/applicants*);
- ако се притужбе односе на предмете који укључују одговорност државног органа (као нпр. законодавног тела, административног органа, суда, итд.); Суд не може да се бави притужбама које су усмерене против појединаца или приватних организација;
- ако се притужбе односе на **радње или догађаје који су наступили после датума ратификације** Конвенције или одређеног протокола од стране државе (*видети датуме за сваку државу на листи ратификација на интернет страници Суда www.echr.coe.int/applicants*);
- ако сте **лично и директно погођени** кршењем основних права (ако имате „статус жртве“);
- ако сте државним органима пружили прилику да исправе повреду ваших права („исцрпљивање унутрашњих правних лекова“); то значи, у начелу, да сте пре обраћања овом Суду **морали да истакнете исте притужбе пред домаћим судовима**, укључујући и највишу судску инстанцу. Ово правило подразумева и поштовање правила домаћих поступака, укључујући и рокове. Не морате да користите правни лек који је неефикасан, нити посебан дискрециони правни лек изван нормалне правне процедуре;
- ако сте **Суду** поднели комплетну представку **у року од шест месеци од правоснажне одлуке** у унутрашњем правном систему. Рок од шест месеци, у принципу, тече од датума када је донета одлука највишег надлежног домаћег суда или органа власти или од када је таква одлука достављена вама или вашем адвокату. Тамо где нема

расположивог ефикасног правног лека поводом притужбе, рок од шест месеци тече од датума радње, догађаја или одлуке на коју се притужује. Рок од шест месеци се прекида тек када Суду пошаљете комплетну представку која је усаглашена са захтевима правила 47 Пословника Суда (видети одговарајући текст у пакету представке). Рок се завршава последњег дана периода од шест месеци, чак и ако он пада у недељу или на дан државног празника. Да резимирамо, уредно попуњена представка заједно са свим траженим информацијама и документима мора бити послата Суду на дан или пре последњег дана истека рока од шест месеци, стога водите рачуна да их на време пошаљете поштом;

- ако су вам притужбе засноване на поузданим доказима; **ви морате да образложите своје притужбе** тако што ћете ваш случај изложити јасно и поткрепити га документима, одлукама, лекарским извештајима, изјавама сведока и другим материјалом;
- ако можете да покажете да предмет ваше притужбе представља неоправдано угрожавање ваших основних права. Није довољно само начелно изнети притужбу да је одлука домаћег суда погрешна или да је домаћи суд учинио неку грешку; овај Суд није апелациони суд у односу на домаће судове и не може да укине или преиначи њихове одлуке;
- ако ваше притужбе већ није размотрио Суд или неко друго међународно тело.

Такође би требало да имате у виду да Суд прима десетине хиљада притужби сваке године. Суд нема могућности да разматра тривијалне притужбе, оне које се понављају а немају никаквог смисла, као ни оне које не спадају у врсту случајева које би један међународни надзорни орган требало да разматра. Такве притужбе могу бити одбијене као злоупотреба права на притужбу, што такође може да се догоди ако подносиоци представке користе непримерен, увредљив или непријатан речник.

Суд такође може одбацити предмет ако сматра да подносилац представке није значајније оштећен и ако не отвара нова питања о људским правима која би требало да се испитају на међународном нивоу, а домаћи суд га је претходно већ размотрио.

За додатне информације о овим критеријумима можете консултовати адвоката или отићи на интернет страницу Суда, која пружа информације о условима прихватљивости и одговаре на најчешће постављана питања.

II. Како да попустите представку

- ПРЕДСТАВКА МОРА БИТИ ЧИТКО ПОПУЊЕНА. Пожељно је да буде откуцана.
- ПОПУНИТЕ СВА ПОЉА КОЈА ИМАЈУ ВЕЗЕ С ВАШОМ СИТУАЦИЈОМ. Ако то не урадите, ваша представка неће бити потпуна и неће бити прихваћена.
- Немојте користити симболе и скраћенице, све што желите објасните јасно, речима.
- БУДИТЕ САЖЕТИ У ИЗЛАГАЊУ.

Језик

Службени језици Суда су енглески и француски али, алтернативно, ако вам то олакшава комуникацију, Секретаријату Суда можете да се обратите и на службеном језику било које од држава које су ратификовале Конвенцију. У почетној фази поступка можете чак и примати дописе од Суда на том језику. Молимо да имате у виду да ће Суд у каснијим стадијумима поступка, уколико Суд одлучи да од владе одговорне државе тражи да достави писане

коментаре на ваше притужбе, сву преписку слати на енглеском или француском језику, и од вас или вашег пуномоћника тражити да користите енглески или француски у каснијим поднесцима.

Упутства везана за поља у представци

Подсетник: Да би Суд прихватио представку, морате да попуните сва одговарајућа поља представке и да доставите сва неопходна документа на начин предвиђен Правилем 47. Молимо да ово имате у виду када попуњавате представку и прилажете релевантна документа.

Представка – одељак по одељак

Обратите пажњу да се изрази употребљени у представци и упутствима ослањају на Конвенцију – сваки недостатак рода у језику не претпоставља искључење истог.

Поље за кодирану налепницу

Ако сте већ комуницирали са Судом по истом предмету и достављене су вам кодиране налепнице, потребно је да залепите кодирану налепницу у поље на левој страни близу врха прве странице представке.

А. Подносилац представке (појединац)

Овај одељак се односи на индивидуалног подносиоца представке, за разлику од правног лица, као што су предузеће или удружење (одељак Б).

1-8. Ако представка има више од једног подносиоца представке, потребне информације треба да се доставе на посебном листу папира за сваког појединачног подносиоца представке. Најљубазније молимо да појединачним подносиоцима представке доделите узастопне бројеве, ако их има више од једног. Погледајте одељак у наставку: „Груписане представке и већи број подносилаца представке/и”.

Б. Подносилац представке (организација)

Овај одељак се тиче подносилаца представки који су правна лица, као нпр. предузеће, невладина организација или удружење, итд.

9-15. Назив и контакт детаљи организације која је подносилац представке морају бити попуњени. Ако постоји више подносилаца представке, ове информације треба да се доставе на посебном листу папира за сваког додатног подносиоца представке понаособ. Молимо да подносиоцима представке доделите узастопне бројеве ради лакше идентификације и обраде предмета.

Идентификациони број: молимо да назначите званичан идентификациони број или број који је додељен организацији у јавном регистру или акту, ако их има.

Датум регистравања, оснивања или статусних промена правног лица такође треба унети ради лакше идентификације, тамо где је такав поступак постојао.

Груписане представке и већи број подносилаца представке/и

Кад подносилац представке или пуномоћник поднесу притужбе у име два или више подносилаца чије су представке засноване на различитим чињеницама, треба попунити посебну представку и доставити све тражене податке за сваког појединца понаособ.

Документа која су од значаја за положај сваког појединог подносиоца представке треба приложити уз одговарајућу представку.

Ако има више од пет подносилаца представке, пуномоћник би поред представке и докумената требало да достави и табелу у којој наводи тражене идентификационе податке за сваког подносиоца представке. Пример табеле се може преузети са интернет странице Суда (видети www.echr.coe.int/applicants). Кад је пуномоћник адвокат, ову табелу би требало доставити и у електронској форми (на CD-ROM-у или USB меморији).

У случајевима великог броја подносилаца представке или представки, Секретаријат Суда може да тражи од подносилаца представки или њихових пуномоћника да доставе текст својих поднесака или докумената у електронској или другој форми. Секретаријат Суда може дати и друге инструкције у погледу онога што би требало учинити да би се омогућила ефикасна и брза обрада представки.

Непоступање по инструкцијама Секретаријата Суда у погледу форме или начина на који треба доставити груписане представке или представке већег броја подносилаца представки може довести до неизношења тих предмета Суду на разматрање (видети Правило 47 § 5.2).

Ц. Пуномоћник/ци подносиоца представке

Особа која није адвокат

16-23. Неки подносиоци представке могу одлучити да не желе или нису у могућности да лично учествују у поступцима из здравствених разлога или због пословне или друге неспособности. Њих може да заступа особа без правног образовања, нпр. родитељ који заступа дете, старатељ, члан породице или партнер који заступа некога чије опште или здравствено стање отежавају његово учествовање у поступку (нпр. подносилац представке који је у болници или затвору). Разлози за неопходност заступања или однос заступника с подносиоцем представке морају бити наведени заједно са заступниковим подацима.

Званични заступник, односно особа овлашћена да заступа организацију која је поднела представку

16-23. Организација која је поднела представку мора да има представника са којим Суд може да комуницира, који може бити нпр. службеник предузећа, председавајући или директор. Та особа би требало, тамо где је то могуће, да достави документ којим доказује да је овлашћен/а да поднесе представку у име организације.

Адвокат

24-30. Идентификациони подаци адвоката који заступа подносиоца представке пред Судом морају бити достављени уз потпуне контакт информације. Подносилац представке не мора да именује адвоката приликом достављања представке, иако је препоручљиво да то уради. Подносилац представке ће бити обавештен ако предмет дође до фазе у поступку када је неопходно заступање од стране адвоката. У том тренутку – након одлуке Суда да обавести владу одговорне државе о представци ради њеног писменог изјашњавања о предмету – можете добити бесплатну правну помоћ ако немате довољно средстава да платите услуге адвокату и ако се одобравање такве помоћи сматра неопходним за правилно вођење поступка. Информације о овоме се шаљу подносиоцима представке када за то дође време.

Пуномоћје

31. Индивидуални подносилац представке мора да потпише пуномоћје којим ће овластити пуномоћника да га заступа, осим у случају да је подносилац представке на пример дете или да

нема правну способност и није у стању да га потпише. Ако је пуномоћник који није адвокат именовано адвоката у име подносиоца представке који није у стању да потпише пуномоћје, пуномоћник треба да потпише пуномоћје у име подносиоца представке.

31. Заступник организације која је поднела представку мора да потпише пуномоћје којим овлашћује адвоката да заступа организацију.

32. Тражени датум на пуномоћју је датум потписа индивидуалног подносиоца представке или заступника организације која је поднела представку.

Д. Држава/државе против које/којих је представка поднета

33. Означите поље/поља испред државе/држава против које/којих је представка поднета.

То је држава коју сматрате одговорном за предмет ваше притужбе. Молимо вас да имате у виду да притужбе пред Судом могу да се уложе само против држава које се налазе на списку, а које су све приступиле систему Конвенције.

Е., Ф. и Г.: Предмет представке

34-40. Будите сажети. Унесите суштинске информације које се тичу вашег предмета: кључне чињенице и одлуке, као и на који начин су ваша права угрожена, без неважне позадине или споредних детаља и проблема. Не достављајте опширне цитате: увек се можете позвати на приложени документ. Чињенице о вашем предмету и ваше притужбе би требало да буду представљене на за то предвиђеном простору у оквиру обрасца представке, како би Суд био у могућности да одреди природу, предмет и обим представке без увида у друге материјале.

Уз образац представке, подносилац може приложити додатна објашњења о чињеницама и притужбама, али она не смеју премашити 20 страна (овим нису обухваћене копије одлука ни пратеће документације). Имајте у виду да ће, уколико од владе одговорне државе буде тражено да се изјасни писменим поднеском о предмету притужби, подносилац представке бити у прилици да поднесе детаљне аргументе као одговор на њих.

Сви поднесци:

- морају бити читљиви у потпуности;
- уколико су откуцани, величина слова (фонт) мора бити најмање 12 у основном тексту и 10 у фуснотама;
- у случају да постоје прилози, морају бити на папиру формата А4, са маргинама не мањим од 3,5 цм;
- морају имати узастопно нумерисане стране;
- морају бити подељени на нумерисане одељке.

По правилу, сви подаци садржани у обрасцу представке и документима које подносите Секретаријату Суда биће **доступни јавности**, укључујући информације о вама самима или о трећим лицима. Штавише, ови подаци се могу појавити и у бази података Суда (HUDOC) доступној на Интернету, уколико их Суд помиње у чињеничном стању које је припремљено када се предмет доставља влади одговорне државе на изјашњавање, у одлуци о прихватљивости или о брисању представке са листе предмета Суда, или пак у пресуди Суда. Сходно томе, у представци би требало да изнесете само оне податке из вашег приватног живота или живота трећих лица који су од суштинске важности за разумевање предмета.

Додатно, уколико желите анонимност (да ваш идентитет не буде доступан јавности), потребно је да то изричито нагласите и наведете разлоге за одступање од правила о јавности и доступности података у поступку. Суд може одобрити **анонимност** у изузетним и оправданим

случајевима.

Е. Изјава о чињеницама

34-36. Будите јасни и сажети. Назначите тачне датуме.

Изложите чињенице хронолошки. Наведите догађаје по редоследу којим су се догодили.

Уколико се ваше притужбе односе на више различитих ситуација (на пример, на различите судске поступке), молимо вас да чињенично стање и притужбу за сваки од њих наведете одвојено.

Неопходно је да доставите сва документа којим поткрепљујете ваш предмет, а посебно копије свих релевантних одлука или записа о мерама на које се жалите: на пример, решење о исељењу или налог за депортацију. Такође, морате обезбедити писане доказе који поткрепљују ваше наводе, попут медицинских извештаја, изјаве сведока, записника, документа о власништву или потврда о времену проведеном у притвору. Уколико нисте у могућности да обезбедите копије одређених докумената, потребно је да објасните зашто нисте.

Ф. Изјава о наводној повреди или повредама Конвенције и/или протокола, као и о одговарајућим аргументима

37. За сваку изнету тужбу потребно је навести члан Конвенције или протокола на који се позивате и дати кратко објашњење на који начин је прекршен.

Објасните што прецизније можете због чега се жалите Суду, односно представите ваше притужбе у вези с Конвенцијом. Наведите на коју одредбу Конвенције се ослањате и објасните зашто чињенице које сте изложили представљају повреду ове одредбе. Објашњења ове врсте морају бити дата за сваку појединачну притужбу.

Пример:

Члан 6 § 1: парнични поступак по мојој тужби за накнаду штете због повреде је трајао преко десет година, од 10. јануара 2002. до 25. априла 2012. године, што представља неразумно дуго трајање поступка.

Г. Информације које се односе на исцрпљивање унутрашњих правних лекова и рок од шест месеци (Члан 35 § 1 Конвенције)

38. Под овом тачком је потребно да покажете да сте држави дали прилику да исправи учињено, пре него што сте се обратили Суду с међународном надлежношћу. То значи да морате показати да сте искористили све расположиве делотворне правне лекове који постоје у држави на коју се жалба односи.

За сваку притужбу о повреди права зајемчених Конвенцијом или протоколима, молимо вас да наведете следеће:

- тачан датум правоснажне одлуке, назив суда или трибунала и природу одлуке;
- датуме одлука нижих судова или трибунала који су довели до коначне одлуке;
- број предмета у домаћем правном поступку.

Неопходно је да приложите копије свих одлука судова и других органа који су одлучивали, од најнижег ка највишем; такође морате обезбедити копије ваших тужби или поднесака судовима, као и ваше жалбе, како бисте показали да сте на сваком нивоу истицали повреду Конвенције на коју се позивате пред Судом.

Такође морате документовати да је свака ваша притужба Суду поднета уз поштовање рока од шест месеци од правоснажне одлуке у поступку исцрпљивања домаћих правних лекова за ту притужбу. Отуда, кључно је утврдити датум коначне одлуке. Морате доставити доказ о овоме, било тако што ћете приложити копију одлуке на којој је видљив датум или, уколико нисте примили копију коначне одлуке на дан када је усвојена или када је јавно објављена, доказ о датуму достављања, на пример достављањем копије доставнице или копије препорученог писма или коверте. У случајевима у којима нису постојали одговарајући правни лекови, морате показати да сте притужбу поднели у року од шест месеци од радње, мере или одлуке на коју се жалите и поднети материјалне доказе о датуму радње, мере или одлуке.

39-40. Овде би требало да наведете да ли сте на располагању имали унутрашњи правни лек који нисте искористили. У том случају, наведите разлоге због којих сте тако поступили.

Додатне корисне информације о исцрпљивању унутрашњих правних лекова и поштовању рока од шест месеци можете пронаћи у Практичном водичу кроз услове прихватљивости (www.echr.coe.int/applicants).

Х. Информације које се односе на друге међународне поступке (уколико их има)

41-42. Потребно је да наведете да ли сте притужбе из представке поднели још неком органу међународне истраге или поравнања (на пример органима Уједињених нација, као што су Међународна организација рада или Комитет за људска права Уједињених нација, или неком међународном арбитражном панелу). Уколико јесте, неопходно је да доставите појединости које укључују назив органа коме сте поднели ваше притужбе, релевантне датуме и опис тока поступка који се пред њим одвијао, као и садржину свих донетих одлука. Доставите копије свих релевантних одлука и других докумената.

43-44. Раније представке Суду или представке чији је поступак у току:

Такође би требало да наведете да ли сте, као подносилац представке, имали или тренутно имате друге представке пред овим Судом и, уколико је то случај, наведите број(еве) представки. Ови подаци су неопходни Суду ради одржавања уредности списка и њиховог проналажења, као и обраде различитих представки под вашим именом.

И. Листа прилога

45. Неопходно је да приложите нумерисану хронолошку листу свих пресуда и одлука на које сте се позивали у одељцима Е., Ф., Г. и Х. обрасца представке, као и свих других докумената која желите да Суд узме у разматрање као доказе који поткрепљују ваше тврдње о кршењу Конвенције (записници, изјаве сведока, медицински извештаји, итд.).

Требало би да приложите потпуне и читљиве *копије* свих докумената.

Документа вам неће бити враћена. Стога је у вашем интересу да пошаљете копије, а не оригинале.

ОБАВЕЗНО је учинити следеће:

- сложити документа по правилном хронолошком редоследу према датуму и по поступку;
- правилно нумерисати странице;
- НЕ СМЕТЕ користити спајалице, увезивати или спајати документа лепљивом траком.

ПОДСЕТНИК: На подносиоцу представке је да благовремено прикупи све информације и документа неопходне за уредно и потпуно попуњену представку. Уколико не обезбедите један или више релевантних докумената, ваша представка неће бити третирана као уредна и Суд је неће разматрати, изузев уколико нисте дали одговарајуће објашњење зашто нисте били у

могућности да доставите недостајући/а документ(а).

Изјава и потпис

47-48. Изјаву мора потписати подносилац представке или овлашћени пуномоћник. То нико други не може учинити уместо њих.

49. Одређивање кореспондента

Секретаријат Суда врши преписку само с једним подносиоцем представке или једним пуномоћником, па ће, уколико постоји више подносилаца представке који немају пуномоћника, један подносилац представке бити одређен за кореспондента са којим ће Секретаријат Суда вршити преписку. У случајевима када подносилац има пуномоћника, Секретаријат Суда ће комуницирати искључиво са пуномоћником. Подносилац који има више од једног опуномоћеног адвоката мора одредити који адвокат ће вршити преписку са Судом.

III. Информације о подношењу представке и начину обраде

A. Начин подношења представке

Представка Суду се подноси искључиво поштом (никако не телефоном). То значи да папирни примерак обрасца представке с оригиналима потписа апликанта (апликаната) и/или овлашћеног/их пуномоћника мора бити послат поштом. Представка примљена путем факса не третира се као уредна представка, с обзиром на то да Суд мора да прими оригинал потписаног обрасца представке. **Нема потребе да лично долазите у Стразбур ради усменог представљања случаја.**

Представку можете преузети са интернет странице Суда www.echr.coe.int/applicants

Вашу представку пошаљите на следећу адресу:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 STRASBOURG CEDEX
FRANCE**

B. Обрада представке

Предмет ће бити отворен, а поднесци и документа сачувани у Суду само уколико је примљен потпун образац представке са пратећим документима.

По пријему обрасца представке, Секретаријат Суда ће проверити да ли су у њему садржане све неопходне информације и документа. Уколико нису, примићете одговор у коме вас обавештавамо да нисте поступили у складу с Правилем 47, да предмет није отворен и да документа нису сачувана. Ви можете поднети нову представку: то подразумева достављање потпуног обрасца представке са свим релевантним документима и одлукама, чак и ако сте претходно већ послали неке од ових информација. Непотпуни поднесци неће бити прихваћени.

Секретаријат Суда вам не може дати информације о праву државе против које подносите притужбу, нити правни савет који се односи на вашу представку и тумачење домаћег права.

Приликом слања вашег обрасца представке, требало би да сачувате копију формулара који сте попунили, заједно с оригиналним документима. Тако бисте, у случају да вас Секретаријат Суда обавести да представка није била потпуна, уколико то желите, могли да пошаљете нову, комплетну представку без тешкоћа и непотребног застоја. Није извесно да ће, уколико представка буде одбијена као непотпуна, подносилац имати довољно времена да достави нови образац представке пре истека рока од шест месеци. Из тог разлога, требало би да водите рачуна о томе да на време поднесете потпун образац представке са свим релевантним документима.

Уколико је поднесени образац представке уредно и детаљно попуњен, Секретаријат Суда ће вас обавестити да је **ваш предмет регистрован на ваше име (на додељени број се потом морате позивати у свим својим будућим обраћањима Суду)** и доставити вам кодиране налепнице које морате користити приликом слања сваког следећег поднеска Суду.

Секретаријат Суда може у првом допису затражити од вас да доставите додатне информације или појашњења. У вашем је интересу да на време одговарате на све дописе Секретаријата Суда, с обзиром на то да се новоотворени предмети који нису активни уништавају након шест месеци. Такође, имајте у виду да, када Суд започне обраду предмета, свако кашњење или неодговарање на дописе Секретаријата Суда, као и недостављање тражених информација или докумената, може довести до закључка да не желите да се ваш предмет даље разматра. Последица тога може бити да Суд не размотри представку, да буде донесена одлука о неприхватљивости или о брисању представке са листе предмета Суда.

Ц. Без судских трошкова

Ваш предмет биће обрађен **бесплатно**. О свакој одлуци Суда бићете обавештени.